

Åtgärder för att förbättra vattenmiljön i Dannemorasjöns vattenområde

Dannemorasjöns vattenområde består av 5 sjöar, 9 dammar samt 6 större åar, diken och kanaler. Det är ett sinnrikt system av flöden och fördämningar som ursprungligen byggdes för att möjliggöra gruvdrift och smide i Dannemora och Österbybruk. Trots det flacka landskapet lyckades man skapa den nödvändiga kraften. Hela vattensystemet är en enastående kultur- och industrihistorisk kvarleva från tiden med järn- och gruvhantering. Idag är det dock få som känner till hur Dannemorasjöns vattenområde fungerar. Det finns vattendomar från olika tidpunkter, men även här är kunskapen begränsad. Vidare har ansvaret för regleringen av vattensystemet genom årens lopp vandrat från säljare till köpare vid överlåtelse av gruvområdet.

Främst Dannemorasjön dras också med stora problem vad gäller flöden och vattennivåer. Ibland är vattenståndet för högt, med översvämningar och mygginvasion som följd. Ibland är nivåerna för låga, vilket ökar igenväxningen, framförallt av vass, säv och näckrosor. Miljöföreningen Fyris Östra Källor arbetar ideellt med miljöförbättrande åtgärder, främst vassröjning, och har fått bidrag från Föreningslyftet bl.a. för upprustning av sin vassröjningsbåt. Dessvärre var vattenståndet i Dannemorasjön så lågt i somras att föreningen inte kunde köra vassbåten alls.

Igenväxning av sjöar har förstås estetiska effekter. Det är helt enkelt vackrare med öppna vattenspeglar än med vassruggar. Det är viktigt i en kommun som Östhammar, som rankas högt som friluftskommun. Än viktigare är att igenväxningen leder till syrebrist, då dött växtmaterial bryts ned. I kombination med låga vattennivåer och dåliga flöden kan följderna bli katastrofala. För Dannemorasjöns del blev detta tydligt våren 2013 då stora mängder fisk dog, framförallt vid Dalåns mynning. Det påverkar också andra djur och fåglar som lever i och vid vattnet, som utter och havsörn.

En enkel men effektiv åtgärd vore att fullfölja kommunens intentioner från 1989 att bygga en fördämning vid Dannemorasjöns södra utlopp för att lättare kunna reglera åtminstone Dannemorasjöns vattennivåer.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag

- att bygg- och miljönämnden får i uppdrag att utreda vilka vattendomar som gäller i Dannemorasjöns vattenområde
- att bygg- och miljönämnden får i uppdrag att utreda hur ansvaret för regleringen fördelas mellan kommunen, större markägare och aktuellt gruvdriftföretag.
- att bygg- och miljönämnden får i uppdrag att upprätta en plan för att säkerställa jämna flöden inom Dannemorasjöns vattenområde
- att bygg- och miljönämnden får i uppdrag att anordna en fördämning i Dannemorasjöns södra utlopp.

Österbybruk den 9 december 2014

Kerstin Dreborg (MP)